

JOZEF, VADER VAN JEZUS

HJM Sales

Geliefde broeders en zusters, de naam Jozef is onder christenen alom bekend. Jozef was toch de vader van het kindje Jezus? Zelfs onder niet-gelovigen is Jozef vaak wel bekend. Toch wordt er vrijwel nooit, althans heel weinig, over hem gepredikt. Op zich hoeft dat ons niet te verbazen, omdat er weinig in de bijbel over hem wordt gesproken en daarbij zijn verhaal weinig tot de verbeelding spreekt.

Neen, dan Jozef, de zoon van aartsvader Jakob, die onderkoning in Egypte werd. Over hem wordt vaker gepredikt! Nu zijn predikingen over deze Jozef overigens heel terecht, omdat zijn verhaal klinkt als een roman of als een thriller, net gelang u wilt, en ons heel veel kan leren. Zijn geschiedenis is nauw verweven met de ontstaansgeschiedenis van het volk van Israël, dat daarbij ook een schaduwbeeld van de levende Gemeente van kinderen Gods is (1 Cor. 10:6,11).

Vele bijbeluitleggers zien in deze Jozef een beeld van onze Here Jezus Christus. Anderen zien in Hem een beeld van de Gemeente als aanstaande Bruid van Jezus. Misschien vraagt u zich af: *“Hoe kan dat nu? Het is toch of, of? Of hij is een beeld van Jezus, of van de Bruid?”* Wel, de bijbel zegt dat de kinderen Gods, de Gemeente, gelijk moet worden aan het Beeld van Christus (1 Cor. 15:49; 2 Cor. 3:18), zodat Jozef best zowel op Jezus als op de Bruid van toepassing kan zijn. Jozef's naam betekent *“God zal toevoegen, toevoeging, vermeerdering”* en dit zijn geweldige, geestelijke kwalificaties voor zowel Jezus als voor de Bruid. In beide gevallen heeft men dus gelijk. Gods Woord is immers als een kostbare, schitterend blinkende diamant van onschatbare waarde, welke Zijn lichtstralen verspreidt middels vele facetten. Naar gelang men van positie verandert, verandert ook het Licht.

In deze bijbelverkondiging, hoewel de Bijbel weinig over hem vertelt, wil ik het echter hebben over Jozef, de aardse vader van Jezus. Zou het kunnen dat hij óók een beeld van Jezus is. Zou het kunnen dat hij óók een beeld van de Bruid is?

Over Jozef's leven vertelt de bijbel ons nauwelijks wat. Het voornaamste is wel dat hij timmerman was en ook Jezus opleidde tot timmerman (Matt. 13:55; Mark. 6:3), dat hij tot de stam Juda behoorde en een afstammeling van koning David was (Matt. 1:2,16-17,20; Luk. 2:4), uit Nazareth kwam en óók in Nazareth woonde (Matt. 2:23; Luk. 2:4,39). Zowel Jozef als Jezus waren timmerman en beiden waren zij een zoon (d.w.z. een afstammeling) van koning David en dus van koninklijke bloede. Beiden waren ook Nazaréner, bewoners van het dorpje Nazareth.

Nu zal iedereen beamen dat Jezus de grote Koning der koningen is, maar de bijbel leert ons ook dat wedergeboren kinderen Gods koningen zijn (Openb. 1:6). Wel, Jozef was het in schaduwbeeld ook! Jozef stamde uit een koningshuis, het huis van David.

De aanduiding Nazaréner heeft te maken met de titel “Spruit”, die de Bijbel aan de Messias geeft (Jes. 11:1; 60:21; Zach. 6:12). De naam van het dorpje “Nazareth” waar Jozef woonde (in het Hebreeuws “Natsrat” – נַצְרַת) is afgeleid van “spruit” (in het Hebreeuws “ne-tser” – נֶצֶר) en betekent waarschijnlijk letterlijk *“spruit, plaats van de spruit”*. Matt. 2:23 – *“En daar gekomen zijnde, nam hij zijn woonplaats in de stad, genaamd Nazareth; opdat vervuld zou worden, wat door de profeten gezegd is, dat Hij Nazaréner zal geheten worden.”*

Jozef was in bovenstaande zin dus zeer zeker een typebeeld van Jezus.

Maar uit de bijbel kunnen wij des te meer over Jozef's karakter afleiden. Jozef blijkt een zodanig edel en koninklijk karakter te hebben gehad, dat hij hierin beslist een geweldig schaduwbeeld van Jezus en van de onberispelijke en heilige Bruid is geweest.

Jozef was een in geestelijke zin geweldige man. Over Maria is veel bekend, haar goede eigenschappen worden voortdurend bezongen. Maar hetzelfde zou moeten gelden voor

Jozef. Want God de Vader vertrouwde Zijn eniggeboren Zoon Jezus, de Zaligmaker der mensheid toe aan de goede zorgen van Jozef. God zal daarbij beslist niet over één nacht ijs zijn gegaan. God koos niet zomaar iemand. Hij koos niet de eerste de beste. God koos geen driftige herrieschopper. Hij koos geen tiran. Neen, God koos een man die Zijn Zoon zou kunnen opvoeden in de vreze des Heren, die Zijn Zoon wegwijs zou kunnen maken in het leven, die Zijn Zoon en Maria met zijn eigen leven zou beschermen. God zocht een man die geborgenheid, beschutting en liefde zou kunnen geven. God zocht een man die zou kunnen voldoen aan de eisen, die het levende Woord van God aan elke christelijke echtgenoot en in feite aan elke christelijke man en vader stelt. Efez. 5:28-29 stelt de volgende kwalitatieve eis aan een echtgenoot, man en vader: *“Alzo zijn de mannen schuldig hun eigen vrouwen lief te hebben, gelijk hun eigen lichamen. Die zijn eigen vrouw liefheeft, die heeft zichzelf lief. Want niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, maar hij voedt het, en onderhoudt het, gelijkerwijs ook de Heere de Gemeente.”*

In Gods ogen zou Jozef aan dit schriftgedeelte kunnen voldoen. In dat opzicht vertrouwde Hij Jozef. En toen de engel des Heeren voor de eerste maal aan Jozef in een droom verscheen, noemde die hem zelfs *“gij zone Davids”* (Matt. 1:20). Met deze titel werd in Joodse kringen de Messias aangeduid als de komende Koning der koningen. Als Jozef dus met deze titel werd aangesproken, kwam hierin Gods respect en bewondering voor Jozef tot uitdrukking. Nét zoals ook Maria met respect door de engel des Heeren werd aangesproken: *“Wees gegroet, gij begenadigde; de Heere is met u; gij zijt gezegend onder de vrouwen”* (Luk. 1:28).

Welke waren nu precies de goede eigenschappen van Jozef?

Aan de orde kwam reeds dat Jozef van koninklijke bloede was, hetgeen ons leert dat Jozef in schaduwbeeld een wedergeboren kind van God was. Maar de bijbel begint met te verklaren, dat Jozef een rechtvaardig man was. Matt. 1: 19a – *“Jozef nu, haar man, alzo hij rechtvaardig was, ...*”

De Griekse grondtekst gebruikte het woord *“dikaios”*, dat *“rechtvaardig (zonder vooroordeel of partijdigheid), onschuldig, heilig, billijk, oprecht, deugdzaam, onberispelijk”* betekent. Broeders en zusters, dit was Jozef's kwaliteit en het is het verlangen van onze Hemelbruidgom Jezus Christus, dat alle zielen die Hij met Zijn eigen kostbare Bloed vrijkocht, worden veranderd in dit type mensen. Rechtvaardigen, heilig en onberispelijk!

Efez. 5:25-27 – *“Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen lief, gelijk ook Christus de Gemeente liefgehad heeft, en Zichzelf voor haar heeft overgegeven; Opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigt hebbende met het bad des waters door het Woord; Opdat Hij haar Zichzelf heerlijk zou voorstellen, een Gemeente, die geen vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks, maar dat zij zou heilig zijn en onberispelijk.”*

En dan wordt in Matt. 1:19b vervolgd met te verklaren: *“Jozef..... haar (d.w.z. zijn aanstaande vrouw Maria) niet wilde openbaarlijk te schande maken, was van wil haar heimelijk te verlaten.”*

Jozef had ontdekt dat zijn aanstaande vrouw Maria, met wie hij ondertrouwd was, zwanger was geraakt. Terwijl zij nog slechts ondertrouwd waren en nog niet samenwoonden en nog geen sexuele gemeenschap hadden gehad, was Maria toch zwanger geworden. Uiteraard dacht Jozef dat er een andere man in het spel was geweest. Jozef wist niet, dat zij zwanger was uit de Heilige Geest. Dus nam hij het besluit om zonder ophef uit haar leven te verdwijnen. Zonder ophef wilde Jozef vertrekken. Hij was niet van plan om Maria te beschuldigen of haar publiekelijk aan de schandpaal te nagelen met wellicht een steniging als gevolg. Neen, hij wilde stilletjes op de achtergrond verdwijnen, zodat Maria eventueel met die andere man zou kunnen trouwen. Hij ging niet op zijn strepen staan, hij ging niet op zijn rechten staan. Niets van dat alles! Want Jozef had een edelmoedig en nobel karakter. Hij was mild, zachtmoedig en niet kwetsend, zélf s toen de engel des Heeren nog niet eens tot hem had gesproken in de droom. Jozef bezat die bijzondere eigenschappen, waarvan de Bijbel zegt in 1 Cor. 13:4,5,7 – *“De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren;.....; Zij handelt*

niet ongeschiktelijk, ... , zij wordt niet verbitterd, ... , Zij bedekt alle dingen, ... , zij verdraagt alle dingen.”

Tóch denk ik, dat er best een hevige storm in het binnenste van Jozef heeft gewoed, toen hij zag dat de vrouw die hij liefhad zwanger was. Desondanks handelde Jozef met een liefdevol hart. Maar de engel der Heeren verscheen aan Jozef in een droom en legde hem alles uit. De engel bemoedigde hem om niet bevreesd te zijn om Maria tot zijn vrouw te nemen, want zij was niet overspelig geweest. De vrucht in haar was uit de Heilige Geest en zou opgroeien tot de Zaligmaker der wereld. Matt. 1:20-21 – *“En alzo hij deze dingen in den zin had, ziet, de engel des Heeren verscheen hem in den droom, zeggende: Jozef, gij zone Davids! wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen; want hetgeen in haar ontvangen is, dat is uit den Heiligen Geest; En zij zal een Zoon baren, en gij zult Zijn naam heten JEZUS; want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden.”*

De engel nam zelfs de moeite om hetgeen gebeurd was met Maria duidelijk aan Jozef te verklaren aan de hand van de profetie uit Jes. 7:14. Matt. 1:22-23 – *“En dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden, hetgeen van den Heere gesproken is, door den profeet, zeggende: Ziet, de maagd zal zwanger worden, en een Zoon baren, en gij zult Zijn naam heten Emmanuël; hetwelk is, overgezet zijnde, God met ons.”*

Mijn broeders en zusters, laten we dan nu eens lezen over Jozef's allereerste reactie.

Matt. 1:24 – *“Jozef dan, opgewekt zijnde van den slaap, deed, gelijk de engel des Heeren hem bevolen had, en heeft zijn vrouw tot zich genomen;”*

Jozef argumenteerde niet, hij reageerde niet met allerlei vragen, hij reageerde niet met allerlei ja maars. Hij zei niet tegen zichzelf: *“Och, het was maar een droom!”* Jozef was niet ongelovig en hij twijfelde niet. Niets van dit alles. Zodra Jozef wakker was, stond hij op en deed wat de engel des Heeren hem had bevolen. Jozef was onmiddellijk gehoorzaam en nam Maria tot zijn vrouw. En toen de baby werd geboren, gaf hij Hem de naam Jezus. Jozef handelde meteen in vól vertrouwen op God. Kunnen wij dit van onszelf zeggen, broeders en zusters? Hanteren wij meteen en ook gehoorzaam als wij het Woord hebben gehoord? In vol vertrouwen op God? Volgens Hand. 5:32 mogen degenen die aan God gehoorzaam zijn de Heilige Geest ontvangen: *“En wij zijn Zijn getuigen van deze woorden; en ook de Heilige Geest, Welken God gegeven heeft den genen, die Hem gehoorzaam zijn.”*

God hecht ontzettend hoge waarde aan gehoorzaamheid, geliefde broeders en zusters (1 Sam. 15:22). Onze zaligheid hangt er zelfs van af. Hebr. 5:9 – *“En geheiligd zijnde, is Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden;”*

We zullen nu over Jozef's tweede reactie lezen, nadat de engel hem had bezocht.

Matt. 1:25 – *“En bekende haar niet, totdat zij dezen haar eerstgeboren Zoon gebaard had; en heette Zijn naam JEZUS. “*

Volgens dit vers zocht Jozef geen sexuele gemeenschap met zijn vrouw gedurende haar zwangerschap. Ik ben ervan overtuigd dat dit uit respect was. Uit respect voor de goddelijke Vrucht in haar, de Redder der mensheid, onze Heere Jezus Christus en ook uit respect voor zijn vrouw, de aanstaande moeder van de Zaligmaker. Wat een geweldig edel karakter had Jozef toch. Stelt u zich dit nú, in onze tijd eens voor, in deze oversexte maatschappij waarin de lusten vrij worden gebotvierd en waarin alles moet kunnen en alles mag. Jozef toonde een zelfbeheersing over zijn vleselijke begeerten, die in onze dagen met een lampje moet worden gezocht. Hij was in staat om die begeerten te beheersen en te controleren.

Weet u wat ook nog aan Jozef opvalt, broeders en zusters? We hebben reeds gezien dat de bijbel eigenlijk weinig over Jozef's leven vertelt, maar na de belangrijke geboorte van Jezus verdwijnt hij spoedig (en als het ware ook weer stilletjes) uit de bijbel. Na de vestiging van zijn jonge gezin in Nazareth (Matt. 2:21-23), behoudens één keertje toen Jezus in de tempel door zijn ouders werd gezocht, wordt niet meer over Jozef gesproken. Het is alsof God ons wil leren, hoevéél Hij houdt van eenvoudige, geestelijke mensen, die niet graag op de voorgrond treden, maar wél nauwkeurig datgene doen wat God van hen vraagt. Ook deze belangrijke eigenschap zal de Bruid van Christus zich moeten eigen maken.

1 Petr. 3:4 – *“Maar de verborgen mens des harten, in het onverderfelijk versiersel van een zachtmoedigen en stillen geest, die kostelijk is voor God.”*

1 Cor. 2:15 – *“Doch de geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen, maar hij zelf wordt van niemand onderscheiden.”*

Tenslotte, broeders en zusters, wil ik u wijzen op Jozef's open hart voor de werkingen van de Heilige Geest. De Heilige Geest kreeg de gelegenheid om tot hem te spreken. Allereerst door dromen, want maar liefst viermaal kreeg hij een belangrijke droom waarin een engel des Heeren tot hem sprak. In Matt. 1:20 om Maria tot zijn vrouw te nemen, in Matt. 2:13 om naar Egypte te vluchten, in Matt. 2:19 om terug naar Israël te keren, in Matt. 2:22 om in de streek in Nazareth te gaan wonen. Jozef herkende de werkingen van de Heilige Geest en hij reageerde navenant. Ook de Bruid van Jezus zal moeten leren te reageren op de werkingen van de Heilige Geest. Hebr. 3:7-8a – *“Daarom, gelijk de Heilige Geest zegt: Heden, indien gij Zijn stem hoort, Zo verhardt uw harten niet, ...*”

Toch denk ik dat de Heilige Geest wellicht nog een keer bij een andere gelegenheid tot Jozef heeft gesproken. De bijbel gaat hier echter niet expliciet op in. Wat is namelijk het geval? Jezus was de Eniggeboren Zoon van God, maar Hij was ook de eerstgeborene van Jozef en Maria. En wat leert de bijbel over de eerstgeborenen van het Joodse volk? God zegt dat álle eerstgeborenen van Hem zijn (Ex. 13:2). Maar in Ex. 13:13 gaf God aan het volk de gelegenheid om de eerstgeborenen van de mensen te lossen (d.w.z. verlossen, vrijkopen). In Num. 3:44-51 kunnen we lezen, dat deze vrijkoping moest geschieden door het betalen van vijf sikkels, waarna dan de Levieten in plaats van de vrijgekochte eerstgeborenen zich aan God zouden wijden. Maar de bijbel spreekt nergens over het vrijkopen van Jezus. Wél verhaalt de bijbel, dat het jonge gezin Jezus liet besnijden en in de tempel aan God voorstelde (Luk. 2:21-24). En zij offerden twee jonge duiven voor de reiniging van Maria in verband met het bepaalde in Lev 12.

Zien we hierin niet een geweldig schaduwbeeld? Alle eerstgeborenen van Israël mochten worden vrijgekocht, maar de bijbel spreekt niet over het vrijkopen van Jezus. Ligt het niet voor de hand dat dit Gods wil was en dat wellicht de Heilige Geest dit in het hart van Jozef heeft bewerkt? Want Jezus zou toch Zijn leven geheel en volledig aan God toewijden? Jezus behoorde volkomen aan God de Vader toe. Hij deed altijd en uitsluitend Gods wil. En eens op een dag zou Hij als een rantsoen voor onze zonden aan het kruis van Golgotha worden geofferd. Ook dát was de ultieme wil van God de Vader. Joh. 3:16 – *“Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.”*

Geliefde broeders en zusters, zoals reeds aan het begin van deze bijbelverkondiging werd opgemerkt, betekent Jozef's naam *“God zal toevoegen, toevoeging, vermeerdering”*.

Dit leert mij, dat het Gods grote verlangen is om nog vele kinderen Gods met de karaktereigenschappen van Jozef aan de Bruid voor Zijn Zoon Jezus toe te voegen. Daartoe wil Hij haar vermeerderen met vele, vele zielen, die vrijgekocht zijn door Jezus' dierbare Kruisoffer en geheel zijn schoongewassen met Zijn kostbare Bloed. Dit is Gods doel en verlangen! Het is de taak van iedere prediker om hieraan mee te werken, zoals Paulus had begrepen. 2 Cor. 11:2 – *“Want ik ben ijverig over u met een ijver Gods; want ik heb ulieden toebedeid, om u als een reine maagd aan een man voor te stellen, namelijk aan Christus.”*

En het is de verantwoording van ieder kind van God om gereed te zijn als Jezus, de Hemelbruidegom terugkomt, met in zijn of haar binnenste een hart zoals Jozef bezat.

Openb. 19:7-8 – *“Laat ons blijde zijn, en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid. En haar is gegeven, dat zij bekleed worde met rein en blinkend fijn lijnwaad; want dit fijn lijnwaad zijn de rechtvaardigmakingen der heiligen.”*

Moge Jezus, de Hemelbruidegom, u en mij deze week rijkelijk zegenen. Amen.